

FEDERAAL WETENSCHAPSBELEID - BELSPO

Het Federaal Wetenschapsbeleid – BELSPO - (www.belspo.be) vertegenwoordigt niet minder dan 30 % van het totaalbudget dat de verschillende overheden in België aan wetenschappelijk onderzoek besteden.

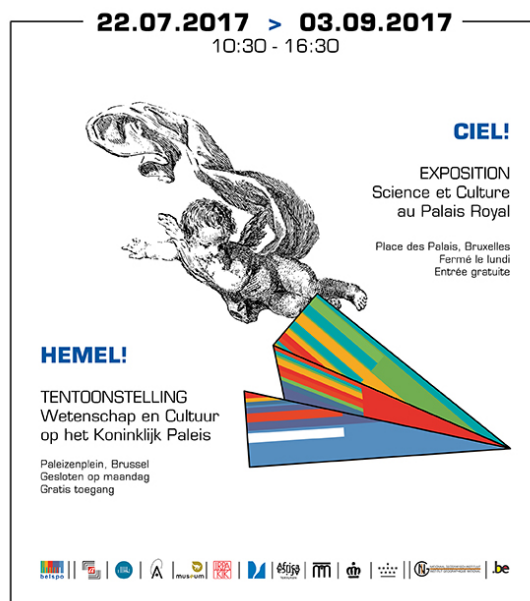
Het Federaal Wetenschapsbeleid coördineert grote onderzoeksprogramma's en levert de federale regering zo de nodige gegevens om beslissingen te nemen op het vlak van duurzame ontwikkeling, de gevolgen van de klimaatverandering, biodiversiteit, energie, gezondheid, mobiliteit en aspecten van de informatiemaatschappij. Het Federaal Wetenschapsbeleid is ook betrokken bij het onderzoek aan universiteiten en onderzoekscentra in ons land.

Het Federaal Wetenschapsbeleid beheert onder meer een fabelachtig cultureel en wetenschappelijk federaal erfgoed, dat in de federale wetenschappelijke instellingen wordt bewaard. Het bewaren en het oordeelkundig verrijken van dat erfgoed behoort tot de prioriteiten van het BELSPO. Dat erfgoed is voortdurend voor het brede publiek toegankelijk via tentoonstellingen, archieven, bibliotheken en documentatiecentra. Tegenwoordig worden ook de digitale kanalen steeds vaker benut.

In dat kader past ook de tentoonstelling 'Hemel!': een initiatief van BELSPO dat mogelijk werd gemaakt dankzij het zomers evenement 'Wetenschap en Cultuur op het Koninklijk Paleis'.

Wetenschap en Cultuur op het Koninklijk Paleis 2017 Tentoonstelling 'HEMEL!'

In samenwerking met het Koninklijk Paleis van Brussel, nemen de Kanselarij van de Eerste Minister, de POD Wetenschapsbeleid (BELSPO) en de Federale Wetenschappelijke Instellingen (FWI) deze zomer opnieuw een initiatief waarmee ze een zo breed mogelijk publiek willen bereiken: de interesse voor kunst en wetenschap aanwakkeren via de ontdekking van ons federaal cultureel en wetenschappelijk erfgoed.

Met de tentoonstelling Hemel! geeft het Federaal Wetenschapsbeleid vorm aan een van zijn essentiële missies: een zo breed mogelijk (Belgisch en internationaal) publiek warm maken voor onderzoeksactiviteiten en voor het federaal erfgoed dat binnen de wetenschappelijke instellingen wordt gevaloriseerd. Wetenschap en cultuur nodigen bezoekers uit om verschillende aspecten van de hemel te (her)ontdekken aan de hand van uiteenlopende voorstellingen, observatietechnieken en visies uit de wereld van wetenschap en kunst.

In een coördinatie van BELSPO, brengt 'Hemel!' tien federale wetenschappelijke instellingen samen: het Algemeen Rijksarchief (ARA), de Koninklijke Bibliotheek van België (KBR), het Koninklijk Belgisch Instituut voor Ruimte-Aeronomie (BIRA), het Koninklijk Meteorologisch Instituut van België (KMI), het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK), het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN), het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika (KMMA), de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis (KMKG), de Koninklijke Musea van Schone Kunsten van België (KMSKB) en de Koninklijke Sterrenwacht van België. Net als in 2016, kan het project ook rekenen op de medewerking van het speciaal voor de gelegenheid uitgenodigde Nationaal Geografisch Instituut (NGI).

Dankzij de vakkennis van competente wetenschappelijk medewerkers, die hun respectievelijke ervaring met elkaar uitwisselen, plaatst de tentoonstelling een miskend deel van ons rijk federaal erfgoed voor het voetlicht.

De hemel..., die onmetelijke ruimte in voortdurende beweging waarin onze planeet zo klein lijkt, fungeert als bron van inspiratie voor een originele herontdekking in een uitzonderlijke zaal, de *Troonzaal* van het Koninklijk Paleis.

Het steeds veranderende uitzicht van de hemel heeft de mens altijd al gefascineerd: de adembenemende schoonheid, de onmetelijke uitgestrektheid en de boeiende, soms beangstigende fenomenen, de verrassende hemellichamen aan het uitspansel, de tinten blauw, grijs en oranje,... De hemel laat niemand onverschillig en blijft een immense aantrekkingskracht op onze blik en onze gedachten uitoefenen, waardoor onze verbeelding zich openstelt voor de ruimte met haar onbegrensde mogelijkheden. We hebben de hemel altijd al bewonderd, gevreesd, bevraagd en geïnterpreteerd.

Wie droomt niet weg onder een eindeloze sterrenhemel, starend naar onvermoeibaar veranderlijke wolken of de weerkaatsing van het noorderlicht?

Sinds zijn verblijf op aarde is de mens door de hemel gefascineerd. Het licht, de bewegingen en kleuren inspireren kunstenaars. De hemel is een eeuwige muze voor schrijvers en dichters. Is de hemel oneindig? Dergelijke vragen prikkelen de nieuwsgierigheid van wetenschappers, voeden onze mythes en religies en dagen pragmatische uitvinders uit om het heelal te veroveren.

Steeds aanwezig en toch altijd anders: de hemel overstijgt onze perceptie en stimuleert de wetenschap om onvermoeibaar de grenzen van onze kennis te verleggen en dieper in de geheimen van ons universum door te dringen. In dat streven om het onbereikbare te doorgronden, lijkt de mens niet meer dan een onooglijk koppeltken tussen hemel en aarde.

In het kader van de tentoonstelling 'Hemel!' Pakken de tien federale wetenschappelijke instellingen en het Nationaal Geografisch Instituut uit met representatieve stukken uit hun collecties. Daarmee lichten ze een tipje van de sluier over sommige aspecten van hun research. Bezoekers krijgen de kans de hemel in verschillende vormen te herontdekken: aan de hand van kunstwerken die zich door de hemel lieten inspireren, ongewone voorwerpen, wetenschappelijke waarnemings- en meetinstrumenten, filmpjes,... Onderzoekers uit heel verschillende vakgebieden benaderen de hemel op hun eigen manier, binnen de krijtlijnen van hun vakgebied. Hun uiteenlopende visies blijken soms complementair.

De tentoonstelling werd opgebouwd rond verschillende thema's: *Mythes en overtuigingen, Geografische observaties, Voorstellingen van het universum, Verovering van de hemel en de ruimte, Weerfenomenen, Artistieke visies, Studie van de biodiversiteit*, en zo meer.

Bezoekers kunnen op hun eigen tempo de zorgvuldig geselecteerde stukken bewonderen: het deksel van een tot de verbeelding sprekende Egyptische sarcofaag waarop de hemelgodin *Nout* voor eeuwig lijkt te slapen (KMKG);

broze documenten van een sterrenkundige uit de 17de eeuw (ARA); bladzijden uit een waardevol Latijns manuscript uit de 15de eeuw (KBR) of een armillarium uit de 19de eeuw (Koninklijke Sterrenwacht van België).

Ze observeren de Brusselse slechtvalken die onverwacht opduiken vlakbij de engeltjes in de 'Geboorte van Christus'. Even verderop zien ze een maquette van een boomglijder (KBIN), waarmee onderzoekers over de boomkruinen in tropische wouden vliegen. Ze vergapen zich aan de verrassende ruimtebeelden van de Gaia-telescoop,

die de miljarden sterren in ons melkwegstelsel in kaart brengt. Andere blikvangers: de maquette van het SOLAR-platform (BIRA), dat door de Europese Columbus module aan het Internationaal Ruimtestation werd gekoppeld; merkwaardige meteorologische meetinstrumenten (KMI), zoals: een heliograaf, een actinometer en een actinograaf; op basis van de luchtbeelden uit een observatiecamera worden aardrijkskundige kaarten samengesteld (NGI).

Sommige stukken staan ook stil bij de visie van kunstenaars. Zo is er het schilderij van J. Cobbaert (KMSKB) of een indrukwekkende foto in volledig kikvorsperspectief van de dwarsbeuk van de kathedraal van Antwerpen gemaakt T. von Lüpke (KIK); een grote *nkishi* (KMMA), een talisman uit de Songye-cultuur (Zuidoost-Congo), getuigt van het ritueel geloof rond een heilige bemiddelaar tussen hemel en aarde.

Al die informeel gepresenteerde museumstukken en kunstwerken illustreren de uiteenlopende manieren waarop het wetenschappelijk onderzoek het centraal thema benadert, als talloze variaties op het hemelthema. Ze formuleren antwoorden, richten de blik van bezoekers, prikkelen de nieuwsgierigheid en wekken interesse voor een of ander vakgebied waarbinnen aspecten verder kunnen worden uitgediept. Ze loodsen geïnteresseerden binnen in een specifiek domein van de wetenschap, de kunst of de research dat aan de wetenschappelijke instellingen wordt bestudeerd: van kunstgeschiedenis tot astronomie, van bewaarde manuscripten tot meteorologie, van natuurwetenschappen tot ruimteonderzoek, van aardrijkskunde tot kunstrestauraties.

Langsheen het parcours in de weelderige *Troonzaal* maken bezoekers een denkbeeldige reis, waarbij ze zich een eigen beeld van de hemel vormen en wegdromen. Een manier om het kind in hen te doen ontwaken en het uit te nodigen om af en toe naar de zon, de maan en de sterren te kijken. Een beetje zoals de Kleine Prins naar de planeten keek!

'HEMEL!'
een tentoonstelling van BELSPO
 KONINKLIJK PALEIS
 Paleizenplein, Brussel
 van 22 juli tot 3 september 2017 - Vrije toegang